

IK BELDE MEZELF
MAAR WAS NIET
THUIS

IK BELDE MEZELF
MAAR WAS NIET
THUIS

Fred Straatsma

Schrijver en Coverontwerp: Fred Straatsma

ISBN: 9789465207964

© Fred Straatsma

Inleiding

Ik belde mezelf maar was niet thuis

Soms voelt het leven alsof je jezelf probeert te bereiken, maar steeds in de wacht wordt gezet. Je hoort wel een stem, je herkent 'm ook, maar hij klinkt ver weg. Alsof je verbinding hebt, maar geen contact. Alsof alles technisch klopt, behalve de mens aan de andere kant van de lijn.

Dit boek is ontstaan in dat soort momenten.

Tussen vergaderingen waarin iedereen praat maar niemand luistert. Tussen dashboards die groen kleuren terwijl het gevoel rood knippert. Tussen leiderschap dat wordt uitgelegd in PowerPoints en vakmanschap dat zich juist laat zien bij de koffieautomaat, in de auto op weg naar huis, of in een zucht die meer zegt dan duizend KPI's.

In deze bundel kom je mensen tegen. Bijzondere mensen. Sommigen eenmalig, anderen hardnekkig terugkerend. Zoals Heins – de Commercieel Directeur die meer deals sluit op karakter dan op spreadsheets. Een man die liever een gesprek voert dan een presentatie en die verbinding ziet als iets wat je voelt, niet iets wat je verkoopt.

En der Alte – financieel directeur, gewetensbezwaar tegen ruis, meester van de cijfers en van de stilte. Een man die internationale problemen oplost in een trainingsjasje, die rechtszaken temt alsof het moestuinwerk is, en die meer ziet in één blik op een balans dan anderen in drie stuurgroepen. Hij praat weinig, maar als hij knikt, klopt het meestal.

Heins en der Alte zijn geen helden. Ze zijn ook geen karikaturen. Ze zijn mensen. Net als de managers, monteurs, consultants, bestuurders, planners en denkers die verderop in dit boek hun opwachting maken. Mensen die proberen richting te geven in een wereld die sneller praat dan denkt. Mensen die zoeken naar betekenis tussen beleid en praktijk, tussen verbinding en eenzaamheid, tussen willen en kunnen.

Deze columns zijn geschreven in de rafelranden van het werkende leven. Met humor, ironie, serieus en soms een scherp randje. Niet om af te rekenen, maar om zichtbaar te maken wat vaak onuitgesproken

blijft. Want leiderschap zit niet alleen in besluiten, maar ook in twijfel. Vakmanschap niet alleen in kennis, maar ook in zorg. En verbinding niet alleen in netwerken, maar in mensen.

Dus lees. Herken. Lach waar het kan, slik waar het schuurt.

Misschien belde je jezelf ook even.

En was je nu wél thuis.

De columns in deze bundel zijn geschreven met een flinke dosis observatie, fantasie en een vleugje overdrijving. Eventuele gelijkenissen met bestaande personen of situaties zijn volledig toevallig. Mocht je jezelf herkennen in een van de verhalen, weet dan dat dit puur toeval is — of misschien gewoon een teken dat we allemaal wat meer op elkaar lijken dan we denken.

Taal technisch zal het niet allemaal kloppen maar toch veel leesplezier, Fred Straatsma

Ondertitel

Humoristische columns, leiderschap, verbinding en vakmanschap met echte leiders

Woestijndirecteur met Citrus protocol

Sommige mensen komen binnen als een frisse wind. Onze algemeen directeur kwam binnen als een zandstorm. Uit het niets opgetrokken in september en met een droge foetsie weer verdwenen in januari. Vier maanden. Net lang genoeg om de kantoorplanten psychologische schade aan te richten.

Hij kwam uit het buitenland. En dan bedoelen we niet België of een Duitse snelweg. Nee, hij kwam uit de woestijn. Letterlijk. Hij had daar jarenlang bedrijven geleid waar airco en onderdanigheid de bedrijfscultuur vormden. Hij sprak ook niet echt met mensen, maar over ze. Als hij zei: “Ik heb een gesprek gehad met de assistente,” bedoelde hij eigenlijk: “Ik heb opdracht gegeven tot het verplaatsen van een banaan.”

Want ja, fruit was zijn core business. Elke dag om 10:00 uur: een appeltje en een mandarijntje, met militaire precisie op de rechterhoek van zijn bureau. Om 15:00 uur: een banaantje en nóg een mandarijntje. En god behoede je als het appeltje op de linkerhoek lag. Dan werd er vergaderd. Hard. Met zichzelf.

De harkstructuur moest kloppen. En dat bedoelde hij letterlijk. Hij had een organogram laten uittekenen waarbij zelfs de schoonmaker een lijn moest aanvragen om hallo te mogen zeggen tegen de koffiejuffrouw. Iedereen onder hem was een streepje lager en in zijn ogen een soort gastarbeider in kantoor kleding. “Iedereen belangrijk hoor,” zei hij vaak. “Zonder het voetvolk geen Pyramide.” Gezellig.

Overwerken? Onbespreekbaar. Hij stond om 16:59 al met zijn jas aan bij de lift. “Een leider werkt efficiënt,” zei hij, terwijl zijn assistente nog snel een mandarijn terug in haar tas stopte. Maar op tijd naar huis zijn, daar had hij een religieuze toewijding voor. Als een soefi op sneakers gleed hij naar buiten – zen, fruitig en onaangetast door andermans mening.

Want meningen, tja. Die waren lastig. “Laten we het daar niet over hebben,” zei hij vaak bij het eerste teken van een idee. Een collega die voorstelde om iets anders te doen, werd vriendelijk gevraagd zich voortaan te beperken tot knikken.

En zo vertrok hij, net zo plots als hij kwam. Er ligt nu nog een verdroogde banaan in zijn prullenbak als herinnering aan een tijdperk vol Citrus en stille verwarring.

Maar we kijken weer vooruit. De hark is weer los, het personeel praat weer met elkaar en mandarijntjes worden gewoon weer thuis gegeten – of in de pauze, zittend op de vensterbank met een kop koffie.

En de volgende directeur? Die mag best een beetje internationaal zijn. Maar als hij vraagt om papaja op donderdag en een voetmassage op vrijdagmiddag, dan weet je: snel de bananen klaarleggen.

En de exit strategie.

ERP: Ellende, Ramspoed & Paniek – of toch Een Redelijk Project?

De ERP-implementatie begon zoals het EK van 1988: hoopvol, chaotisch en met een slecht kapsel hier en daar. De sfeer? Denk: “We hebben er een paar maanden keihard voor gewerkt!” – maar dan uitgesproken door iemand die al drie nachten op de afdeling Logistiek op een opvouwbaar veldbed slaapt omdat de magazijnindeling opeens een ‘transformatie’ doormaakt.

De kick-off was een spektakel. Flipcharts, PowerPoints, motivational speeches en zelfs een teamsong met de melodie van “One Moment in Time”. En inderdaad: het wás one moment. Daarna verdween iedereen een halfjaar in de mist van migraties, masterdata en mysterieuze foutmeldingen waarvan zelfs de leverancier zei: “Deze hebben we nog nooit gezien.”

Logistiek kreeg het als eerste zwaar te verduren. Wat begon met “we willen realtime inzicht” eindigde met iemand die met post-its en een scanner in het magazijn stond te huilen. De oude barcodeprinter bleek precies niet compatible met het nieuwe systeem, wat resulteerde in palletstickers zo groot als campingbordjes en leverbonnen in het Mongools.

En dan was daar het onderhanden werk. Niemand wist wat het precies was, maar het groeide. Elke ochtend stond er meer. “Het staat onderhanden,” zei de controller met een knikje, terwijl zijn Excel-sheet 74 tabbladen en een rookspoor had. Het bleek uiteindelijk een soort digitaal Bermudadriehoek: alles ging erin, maar niets kwam er ooit meer uit.

En de stuurgroepen? Die kwamen samen met militaire discipline. Stuurgroep 1 ging over strategie, stuurgroep 2 over processen, stuurgroep 3 over communicatie (lees: PowerPoint), en stuurgroep 4 was er vooral voor de lunch. Bij stuurgroep 3 viel zelfs een keer het woord “synergie”, waarop iemand spontaan zijn headset heeft opgegeten.

Key-users – onze eigen special forces – werden overladen met vragen als: “Waarom verdwijnt mijn orderregel als ik op enter druk?” en “Is het normaal dat mijn scherm knippert als ik iets opsla?” Ze kregen

applaus, chocola en af en toe een breakdown op de parkeerplaats.
Maar ze hielden vol.

En toen... was het moment daar. LIVEGANG. Iemand riep: "We zetten de knop om!" – waarna de helft van de organisatie in de helpdeskportal verdween en de andere helft zich verschanste in de kantine. Maar hé, het stond aan. We hadden gewonnen. Niet mooi, niet efficiënt, maar wel met zweet, tranen en vierhonderd Jira-tickets.

Nu nog effectueren. Wat dat precies is, weet niemand, maar het klinkt duur en belangrijk. Voor nu zijn we vooral trots dat de orders weer lopen, het magazijn nog staat en de controller weer praat. En dat is ook wat waard.

Zoals Ruud Gullit het zou zeggen: "We hebben karakter getoond." Al is dat karakter tegenwoordig een beetje nerveus, houdt het van stilte en raakt het in paniek bij het woord "update".

Wel live.....

De CFO en “De rode pen des doods”

Je hebt er drie nachten op gezeten. Slides getimmerd tot je vingers aan de toetsen vastgroeiden. Je partner denkt dat je op zakenreis bent, maar je zit gewoon op kantoor, vergroeid met een PowerPoint waar je stiekem een beetje trots op bent. Totdat... de CFO 'm opent.

De CFO. Hoeder van de marges. Bewaker van de EBIT. De enige mens op aarde die je wakker kunt maken voor een afschrijving — en dat dan ook graag heeft. Voor hem is Excel een warm bad en PowerPoint zijn strijdtoneel. Geen bulletpoint ontsnapt aan zijn kritische oog. En jij... jij hebt de fout gemaakt om emotie in een grafiek te stoppen.

Het begint onschuldig. “Ziet er interessant uit,” zegt hij, terwijl hij door de slides klikt alsof hij een mislukte scriptie beoordeelt. Maar dan komt het. De rode pen. Alsof je terug in groep 6 zit. Op slide 3 een slordige cirkel om een kromme zin met erboven “onduidelijk”. Slide 5 krijgt de volle laag: “waar is de data?” in kapitalen — en ja, in Comic Sans. De grafiek op slide 7? “Mwah.” Alleen dat. Mwah. Alsof je zijn hond hebt beledigd.

Rechtsboven, in een hoekje van de eerste slide, verschijnt dan het onvermijdelijke: een cijfer. Een onvoldoende. 4,5/10. Geen context, geen toelichting. Alleen een koude, cijfermatige afwijzing. De CFO beoordeelt je werk alsof hij in een afrekencultuur-escape room zit.

En toch, ergens — diep vanbinnen — bewonder je hem. Want deze man meént het. Voor hem is PowerPoint geen presentatie, het is oorlog. Een offerte is geen document, maar een karaktertest. Hij leeft op KPI's en ademt compliance. 24/7 staat hij aan. Vergadert zelfs in zijn slaap. Zijn smartwatch is overwerkt.

Is hij hard? Ja. Vergeet hij soms dat er een mens schuilgaat achter de medewerker? Absoluut. Heeft hij ooit “leuk geprobeerd” gezegd tegen je eerste budget versie? Jazeker, en het deed pijn.

Maar weet je wat? Hij heeft één passie: de zaak. En slides. Vooral slides.

Dus de volgende keer dat hij weer met zijn rode pen je werk herschrijft alsof je net een boekverslag over Kruistocht in Spijkerbroek hebt ingeleverd, weet dan: hij doet het niet om je te breken. Hij doet het omdat hij gelooft. In cijfers. In strakke marges. In slides die huilen van perfectie.

En heel misschien... een beetje in jou.

Structuur met een smaakje

Ergens in een restaurant dat zó sjiek is dat zelfs de wijnkaart een LinkedIn-profiel heeft, zaten ze: de twee Managers Operations, herkenbaar aan hun opgerolde mouwen, nuchtere blikken en heimelijke hoop op een stuk vlees dat niet op een bedje van iets ligt. Tegenover hen: de nieuwe algemeen directeur. Fris, ambitieus, een cv waar je u tegen zegt, en een onverklaarbare liefde voor courgette in schuimvorm.

“Nou,” begon de eerste Operations-manager voorzichtig, terwijl hij zijn vork in iets prikte dat eruitzag als een kunstwerk en smaakte als een natgeregende spons. “Die structuurwijziging. Interessant.”

De algemeen directeur straalde. “Leuk dat je het zegt! Ik dacht: waarom wachten? Dus ik heb de hele organisatiestructuur in één weekend herontworpen. Agile, toch?”

De tweede Operations-manager slikte – van verbazing, niet van het eten. “Maar... zonder overleg?”

“Precies!” zei de directeur enthousiast. “Dat scheelt vergaderen! En ik heb het tijdens een conference call toegelicht.”

“U bedoelt die call waarin we na vijf minuten niet meer wisten waar we in de hiërarchie stonden, of zelfs of we nog bestaand waren?”

“Juist! Transparantie is belangrijk. En verwarring leidt tot innovatie.” Hij nam een slok van iets dat waarschijnlijk tarwegras sap was. “En trouwens, functiebenamingen zijn overrated.”

Julie zijn nu allebei ‘Flow Navigators’.”

De ober, een jonge man met een glimlach die rechtstreeks uit een musical leek te komen, kwam aanlopen met het hoofdgerecht: een wolkje bietenschuim op een spiegel van luchtige wortelcrème. De eerste Operations-manager keek paniekerig om zich heen. “Is er... eh... ook iets met substantie? Iets dat de tand des vorks kan doorstaan?”

“Wat is vlees eigenlijk?” vroeg de ober filosofisch. “Een construct. Net als hiërarchie.”

“Hij is leuk hè?” knikte de algemeen directeur bewonderend. “Ik overweeg hem aan te nemen als Culture Catalyst.”

De twee Operations-managers keken elkaar aan. In hun ogen: een mix van verwarring, honger en de plotselinge drang om een Excel-sheet te maken met risicoanalyses van deze avond.

Bij het verlaten van het restaurant kreeg iedereen een mini-cactus mee “als metafoor voor de transformatie.” De algemeen directeur glimlachte breed. “Mooi gesprek!

Fijn dat we elkaar nu beter begrijpen!”

De eerste Operations-manager hield zijn cactus omhoog. “Symbolisch, inderdaad. Stekelig, dor en we hebben er niks omheen gekregen.”

The energy to connect, Amsterdam Zuid Oost

De slag om Padel Xclusive

Op een stralende donderdagmiddag, die volgens Buienradar “licht bewolkt en ideaal voor sportieve prestaties” heette te zijn, arriveerden CEO Wouter en CFO Gilles bij Smash Xclusive Society, de meest jetsetterige exclusiefste padelclub van Amsterdam-Zuid.

CEO Wouter en CFO Gilles besloten “iets aan teambuilding te doen”. Het werd padel. Logisch, want dat klinkt sportief zonder dat je er écht hard voor hoeft te rennen, en je kunt na afloop dure drankjes drinken zonder schuldgevoel.

Wouter stapte uit zijn lease-BUS Taxi met de zelfverzekerdheid van een man die al tien jaar geen sportkleding had gedragen maar wél nog altijd zijn sportabonnement betaalde — voor de belastingaftrek. Hij droeg een feloranje shirt van Under Armour dat ooit als “compression fit” was verkocht, maar nu eerder een “verzetsstrijd tegen de wetten van de fysica” leek. Zijn korte broek eindigde ongemakkelijk hoog en gaf zijn knieën iets paniekerigs.

CFO Gilles arriveerde een minuut later op zijn elektrische fiets, die hij recent bij een aandeelhoudersbijeenkomst als “duurzaam vervoer voor executives” had gepresenteerd. Hij droeg een trainingspak uit het jaar dat België nog met de gulden betaalde, en hield nonchalant een plastic AH-tasje in zijn hand. Geen sporttas. Geen rugzak. Gewoon zo’n ouderwets krakend, blauwwit tasje. Daarin een banaan, een handdoek, en een have bruin voor de zekerheid.

De receptioniste, strak in een Nike-setje en gezegend met een sixpack dat je als bijgerecht in een hip restaurant zou kunnen bestellen, keek de heren met licht medelijden aan. “Hebben jullie gereserveerd?”. Wij zijn Wouter en Gilles alsof haar dat alles zou moeten zeggen. Hoofdveld voor jullie!

De warming-up had iets weg van een paringsdans tussen twee aangespoelde zeeleeuwen, waarin meer gezucht werd dan op een senioren yoga, betraden ze het veld. De wedstrijd zelf duurde exact 22 minuten, inclusief twee adempauzes, en een debat over wat “de glazen wand gebruiken” precies betekende. De wedstrijd en het spel was